

Music Norway presenterer: 11 tips for grønnere turneer

Miljømål: Å redusere klimautslipp fra turnévirkosomhet med 50 prosent innen år 2030.

Music Norways guide for grønnere turneer inneholder 11 tips for å redusere klimautslippene i forbindelse med konsertvirkosomhet. Tipsene kan brukes enten du er artist, manager, bookingagent, produksjonsleder, turnéleder eller på annen måte involvert i planlegging og avvikling av konserter.

Miljømålet på 50 prosent følger [FNs klimapanelts anbefaling](#) om reduksjon av utslipp innen år 2030. Det tilsvarer at klimautslipp fra turnévirkosomhet blir redusert med åtte prosent i året de neste ti år. Music Norway håper denne guiden vil være et nyttig klimaverktøy for artist og støtteapparat for å bistå til et grønt skifte i musikkbransjen. Her kan vi alle bidra! Guiden vil bli revidert og oppdatert fortløpende.

Topp tre tips: Vil du kutte klimautslipp umiddelbart? Her er de tre mest effektive måtene å redusere miljøavtrykket på:

1. Fly mindre

Reduser flyreiser. Transport kan stå for mesteparten av utslipp på en turné. Reduserer du antall flyreiser oppnår du en klimagevinst umiddelbart.

2. Etterspør grønne leverandører

Sett miljøkrav på alle innkjøp. Forespør og foretrekk miljøsertifiserte arrangører, leverandører, tjenester og produkter i alle ledd av turnéproduksjonen. Det gjelder for eksempel hoteller, leiebiler, tekniske leverandører, catering, merchandise.

3. Bruk strømmettet

Spill på steder hvor det er tilgang til faststrøm. Dieselaggregater har høye CO2g utslipp og bør ikke brukes, verken på festivaler eller andre spillesteder. På én stadionkonsert kan aggregater stå for halvparten av de totale utslippene. (kilde: [Julie's Bicycle](#))

Music Norways 11 tips for grønnere turneer

1. Snakk sammen før konsertene bookes

Artist, management, agent og crew blir enige om miljøtiltak for den kommende turneen.

2. Hvor går turen?

Prioriter en reiserute som gir lavest mulig klimaavtrykk. Reis helst fossilfritt, gjerne kollektivt og vurder følgende tips for å fly mindre:

- Planlegg flyreisene slik at færrest mulig flyr minst mulig.
- På [klimasmartsemester](#) regner du lett ut utslipp ved ulike reiseformer.
- Spill flest mulig konserter i regionen man drar til, ikke fly for kun én jobb.
- Planlegg mest mulig promotion og andre aktiviteter der du skal.
- Bruk lokalt crew / supportband / teknisk utstyr der det er mulig.
- Hvis arrangør dropper eksklusivitet i kontrakten kan artister spille flere konserter i samme område.
- Å reise i nightliner (nyere modeller) i stedet for å fly kan redusere klimautslipp. (NB: I Norge er det ikke lov å sove i en kjørende buss).
- Kalkuler turneens utslipp på Julie's Bicycle [Industry Green Tool](#)
- Se [oversikt over utslipp fra ulike reisemåter](#).
- Sjekk med spillested om det finnes flyfrie alternativer til reise.

3. Miljøvennlig planlegging

- Kartlegg reisefølgets matbehov. Teste ut kjøttfrie dager på turne?
- Sjekk med reisefølget hvem som har med seg egne vannflasker/kopper/bestikk og hva som må skaffes. Skriv navn på alt.
- Lei utstyr fra miljøsertifiserte leverandører.
- Minimer frakt av utstyr. Det sparer penger og miljø.
- Snakk med arrangør om miljøtiltakene for artist og publikum.

4. Legg inn miljøtiltak i teknisk rider

Oppdater rider med miljøtiltak som for eksempel:

- Forespør tilgang til faststrøm i stedet for bruk av dieselaggregater.
- Forespør LEDg alternativer på lys.
- Forespør miljøsertifiserte leverandører ved innleie av teknisk utstyr.
- Be om at det kun brukes oppladbare batterier. Engangsbatterier kan ha et klimavtrykk som er [32 ganger så høyt](#) som oppladbare batterier.
- Be om at aircondition, oppvarming, lys osv kun slås på ved behov.

5. Legg inn miljøtiltak i hospitality/catering rider

Oppdater rider med miljøtiltak som for eksempel:

- Overnatting: Be om å bo på miljøsertifiserte hoteller.
- Lokaltransport: Be om utslippsfrie kjøretøyer og transport.
- Catering: Be om sesongbasert, økologisk og kortreist mat med gode vegetaralternativer. Unngå mat med palmeolje.
- Catering: Etterspør lokalprodusert drikke og mulighet for vannpåfylling.
- Catering: Be om vaskbart servise (tallerkener, bestikk, glass, kopper, vannflasker) og unngå mat med unødvendig emballasje. Unngå engangsartikler.
- Backstage: Be om kildesortering og minst mulig bruk av engangsplast.

6. Produksjon av merchandise og andre innkjøp

Visste du at 85 prosent av alle varer som produseres på verdensbasis kun brukes én gang eller mindre? Vær bevisst på hva som bestilles av merchandise og annet materiell. Klesproduksjon står for nærmere ti prosent av klodens samlede utslipp. For å lage én tgskjorte kreves det ca. 1400 liter med vann. Produser færre ting men av høyere kvalitet. Sett miljøkrav og etterspør miljøsertifiserte varer og leverandører.

7. Digital markedsføring

Etterspør digital markedsføring fremfor unødvendig produksjon av flyers og plakater. Det gjelder både via egne kanaler og hos arrangør. Si nei til gateplakatering. Etterspør miljøsertifiserte produkter og leverandør hvis det likevel skal trykkes opp markedsføringsmateriell.

8. Publikum

Artisten kan påvirke spillestedet til å iverksette gode klimatiltak for publikum. Etterspør kollektivtilbud og sykkelparkering for publikum. Informer om at artisten ønsker minst mulig bruk av engangsartikler og plast på venue, og at utdeling av reklameartikler fra sponsorer ikke er ønsket. Etterspør kildesortering for publikum og planer for å redusere avfallsmengden fra konserten.

9. Fortell om miljøtiltakene

Del gjerne miljøtiltakene med publikum, andre artister, spillesteder og bransje. Den letteste måten å spre gode klimavaner på er ved å dele og fortelle om dem! Ringvirkningene ved å ha miljøfokus på mat, innkjøp, transport eller andre punkter fra denne listen, er større enn du tror.

10. Ved turnéslutt

Gjennomgå hva som kan brukes på nytt av scenedekorasjoner og annet utstyr. Sørg for at det blir vedlikeholdt og at det lagres bra. Hva kan brukes av andre i mellomtiden? Ha oversikt over hva som er til overs av merchandise m.m. så man minsker unødvendig produksjon av det til neste turné. Produksjon av instrumenter og teknisk utstyr har et høyt klimaavtrykk, så reparasjon, vedlikehold, gjenbruk og resirkulering er veldig bra for miljøet.

11. Evaluer miljøtiltakene og lag klimaregnskap

Hvilke miljøtiltak fungerte bra og hvilke gjorde ikke det? Hvordan kan vi gjøre det bedre på neste turné? Regn ut utslippene fra turneen på [IG Tools](#).

MUSIC NORWAY

Linker for mer informasjon:

På [klimasmartsemester](#) regner du lett ut utslipp ved ulike reiseformer.

[Julie's Bicycle \(UK\)](#) har mange gode tips for et grønnere musikk og kulturfelt.

[Les Julie's Bicycle Moving Arts report - bands:](#)

[Sjekk klimautslippene fra din turné her:](#)

[Norske Konsertarrangører](#) har en god oversikt over miljøtiltak

[Miljøsertifiser virksomheten din, for eksempel via Miljøfyrtårn.](#)

[Grønne tips for lysteknikere: White Light Green Guide](#)

[Tyske Green Touring Guide](#) med turnetips fra inngang og utland

[Oppladbare batterier vs engangsbatterier](#)

[Tips til kjøp av brukt elektronikk \(FIVH\)](#)

[Slik kan du redusere engangsplasten \(FIVH\)](#)

[Se oversikt over klimautslipp fra ulike reisemåter \(FIVH\)](#)

[Øyafestivalen og Fortum lanserte i 2019 The Green Rider](#)